

Ismeretlen Kassák-vers

Kassák írói munkássága Újpesten kezdődött. Ahogy önéletrajzi regényében írja: „Kint lakunk Újpestenél, a Váci út legvégén egy pinceszobában.” Mint vasipari munkás, gyakran megfordult az újpesti munkásegyületben. Itt kapott ösztönzést arra, hogy ne csak a politikai sajtó, hanem a szépirodalom iránt is érdeklődjön. Mély benyomást tesz rá Petőfi költészete, majd az 1908-ban megjelent Holnap antológia, melyben Ady, Babits, Balázs Béla, Dutka Ákos, Emőd Tamás, Juhász Gyula és Miklós Jutka versei jelentek meg. Megragadja az újszerűségük, úgy érzi, ők az igazi költők – bár egyelőre csak csodálja őket. Kassák is megpróbálkozik az írással, és a *Szegénység* című versét a lap le is közli. A szerkesztői üzenetekben azonban a következőket olvassa: „K. L. Újpest. Biztatásul leközlöttük.” Ahogy később írta: „Ennek az utálatos mondatnak a fölfedezése egészen letört. Csúnya sértést láttam benne a szerkesztő részéről. Miért kellett a véleményét így dobra ütni, mikor ugyanezt négy szemközt is elmondhatta volna nekem. Meg voltam győződve róla, hogy ilyesmi csak egy ócska vidéki laptól érheti az embert. Megfogadtam, ha kérnének se adok nekik többé írást.

Mielőtt otthon megmutattam volna a lapot, az átkozott szerkesztői üzenetre, mintha véletlenül történt volna, ráöntöttem a tintát. Valami lelki nyomástól szabadultam meg, hogy ezt a szégyenfoltot sikerült eltüntetnem.”

Későbbi verseit a Független Magyarországnak, a Renaissance-nak, majd más lapoknak is elküldte. Érdekes kivételt képez a Miklós Mórícznak, az Újpest szerkesztőjének átadott verse, az *Elátkozott sziget*, amelyet 1910. január 1-jén hozott az Újpesti Napló.

Szerényi Antalné

Kassák Lajos

Elátkozott sziget

Itt heverek a kék holtvizek partján
Rothadó kintól vonaglik a táj,
Köröttem sötétben, mint a bánat,
Az elátkozottak lelke száll.

Táncot lejtenek, sírnak, hahotáznak,
Gyászszekéren sebeket hordanak körül,
Kongani kezdenek céda asszonyszívvel
S nyöszörgő népek bújnak ki a földből.

Petyhüdt testükből előtör az élet:
Kénorgiáktól lesz hangos a lég,
Friss koponyákból oltárt raknak össze,
Hová majd a bűnök papja lép.

Kék lidérctüzek ülnek ki a partra
És mindent halotti mezbe vonnak,
Az idő már lopva éjfélbe hágott,
Gyónni mennek az elkárhozottak

Éjfél

Most van a vég, a legszebb óra,
Lángostorokból pattogó menkő ver,
S a koponyahegyen, közel az éghez,
Hegedűn játszik egy vigyorgó páter.

Ez a vers nem szerepel az 1972-ben megjelent *Kassák Lajos összes versei* című kötetben. Sehol nem említi maga Kassák sem önéletrajzi írásában, az *Egy ember élete* című munkában. Elképzelhető, hogy az egyesületi tagok közül valaki, talán Kiss Károly, a korán elhunyt munkásköltő, akit meglepett a vers újszerűsége, és aki ismerte Miklós Móric modernebb gondolkodásmódját, adta át a verset az újpesti munkásegyletből jól ismert szerkesztőnek. De mivel újpesti lap volt, a fent említett okok miatt Kassák valószínűleg nem foglalkozott a vers megjelenésével. Számára nem jelentett előrelépést egy „vidéki lap” publikálása.

A MEGYERI HÍD (ÉPÜLT: 2006–2008)